

Ell —perquè no hi podia haver dubte sobre el seu sexe encara que la moda de l'època el dissimulés una mica— s'entretenia tallant l'aire amb l'espasa davant del cap d'un moro penjat a la biga. Era del color d'una pilota de futbol vella, i si fa no fa de la mateixa forma, si no fos per les galtes enfonsades i un parell de grenyes de cabells hirsuts i secs, com fibres de coco. El pare de l'Orlando, o potser l'avi, l'havia segat de les espatlles d'un pagà alt i gros que havia aparegut en la claror de la lluna als camps bàrbars de l'Àfrica; i ara es gronxava, suaument, perpètuament, amb l'aire que no parava mai de córrer per les cambres de les golfes del casal immens del senyor que l'havia mort.

Els avantpassats de l'Orlando havien cavalcats per camps d'asfòdels, camps pedregosos i camps regats per rius estranys, i havien segat molts caps de molts colors de moltes espatlles, i els havien portat a casa per penjar-los a les bigues. L'Orlando també ho faria, ho jurava. Però com que només tenia setze anys, i era massa jove per cavalcar amb ells fins a l'Àfrica o a França, s'escapava de la mare i dels paons del jardí i anava a les golfes, i allà envestia i fendia i llescava l'aire amb l'espasa. De vegades tallava la corda i el cap rebotava a terra i l'havia de tornar a penjar, i el lligava amb cortesia gairebé fora del seu abast, de manera que l'enemic li feia una ganyota triomfal amb els llavis negres i contrets. El cap es gronxava a un costat i a l'altre, perquè l'Orlando vivia a les plantes altes

d'una casa tan gran que semblava que el vent hi estigués atrapat, i no parava de bufar, cap aquí i cap allà, estiu i hivern. El tapís verd d'Arras amb caçadors onejava perpètuament. Els seus avantpassats havien sigut nobles des de sempre. Havien sorgit de les boires boreals amb corones al cap. ¿Que potser les franges de fosc de la sala, i les clapes grogues que quadriculaven el terra, no les feia el sol que hi arribava a través del vidre emplomat del gran escut d'armes de la finestra? Ara l'Orlando estava plantat enmig del cos groc d'un lleopard heràldic. Quan va posar la mà a l'ampit de la finestra per obrir-la, se li va tenyir instantàniament de vermell, blau i groc com una ala de papallona. De manera que, els que s'interessen pels símbols, i tenen traça a desxifrar-los, podrien observar que, tot i que les cames ben fetes, el cos agraciat i les espatlles ben posades estaven decorats amb diferents colors de llum heràldica, la cara de l'Orlando, quan va obrir la finestra, només estava il·luminada pel sol. Seria impossible trobar una cara més càndida i més emmurriada. Felïç la mare que pareix una persona així, i més felïç encara el biògraf que n'escriu la vida! No cal pas que ella s'amoïni per res, ni que ell invoqui l'ajuda de cap novel·lista o poeta. Anirà d'una gesta a una altra gesta, de la glòria a més glòria, d'un alt càrrec a un altre alt càrrec, amb el seu escriba a retaló, fins a arribar al seti que es troba al cim dels seus desitjos. L'Orlando, es veia a ull nu, estava fet per a una carrera així. El vermell de les galtes era de pell de préssec; el pèl moixí de sobre els llavis tot just era una mica més espès que el vellut de les galtes. Els llavis eren breus i lleugerament arremangats sobre unes dents d'una exquisida blancor d'ametlla. Res no alterava la trajectòria breu i tensa del nas semblant a una sageta; els cabells eren foscos; les orelles, petites i perfectament encaixades al cap. Però, ai, aquest catàleg de bellesa juvenil no pot acabar sense esmentar el front i els ulls. Rarament es veuen persones privades d'aquests tres elements; i quan mirem de dret l'Orlando plantat a

la finestra, hem de reconèixer que tenia uns ulls com violetes humides, tan grossos que semblava que l'aigua que els amarava els hagués eixamplat; i un front com la volta d'una cúpula de marbre suportada per les dues medalles llises de les temples. Tan aviat com li mirem els ulls i el front, ens engresquem a exalçar-los. Tan aviat com li mirem els ulls i el front, hem de reconèixer un miler de coses desagradables que qualsevol bon biògraf procura ignorar. Hi havia escenes que l'incomodaven, com la de la seva mare, una dona molt bella vestida de verd, quan sortia a donar menjar als paons amb la Twitchett, la donzella, a retaló; hi havia escenes que l'exaltaven, com ara els ocells als arbres —i el feien enamorar de la mort—, el cel del vespre, les graules que anaven a joc. De manera que, pujant l'escala de cargol fins al seu cervell —que era molt espaiós—, totes aquestes escenes, i també els sons del jardí, els cops de martell, els cops de destal, començaven aquell devessall i aquella confusió de passions i emocions que qualsevol bon biògraf detesta. Però continuem: l'Orlando va entrar el cap a poc a poc, es va asseure a la taula i, amb l'aire mig inconscient d'aquell que fa el que fa cada dia de la seva vida a aquella mateixa hora, va treure un quadern amb el títol «Adalbert: Tragèdia en cinc actes» i va sucar una ploma d'oca, vella i tacada, a la tinta.